Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237, 4-0807
УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 168. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 1-го ВЕРЕСНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS WEDNESDAY, SEPTEMBER 1, 1954. JERSEY CITY and NEW YORK, No. 168. VOL. LXI.

АЙЗЕНГАВЕР ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ РЕЗЕРВ ЗДА

ВСІ АМЕРИКАНЦІ БАЖАЮТЬ МИРУ І СПІВПРАЦІ З ДЕРЖАВАМИ ВІЛЬНОГО СВІТУ; ЄДИНА „ЗРАДНИЦЬКА" ПАРТІЯ В ЗДА — ЦЕ КОМУНІСТИ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер промовляв на 36-річній Конвенції Американського Легіону і заявив, що він проситиме Конгрес в січні 1955 року про збільшення резерв американських збройних сил. Президент казав, що дотеперішні уряди ЗДА не зуміли подбати про відповідні військові резерви, і він стараттиметься це направити, але **таким способом**, щоб не були покривджені ті вояки, які вже відбули свою військову службу. Айзенгавер заявив, що обидві американські партії об'єднані в бажанні, щоб Америка була сильна і щоб в світі панував мир. „Єдина зрадницька партія, яку ми маємо, казав президент — це комуністична партія, але, на щастя, вона мала". Заява президента про обов'язковий вишкіл, якого віддавна домагається Американський Легіон, викликала признання легіоністів, які 17 разів оплескували промову Айзенгавера. Промовець не подав числа, до якого мали б бути збільшені резерви, але заявив, що справа відповідних резерв буде першою і найважнішою справою, яку уряд поставить на наради найближчого Конгресу. „ЗДА мають найсильнішу і найбільш вистарчальну збройну силу під час миру, казав президент. Ми маємо летунство, якого бойова сила постійно зростає, маємо сильну армію, фльоту і морську піхоту. Немає безпеки одніє країни, без безпеки й єдности всіх держав вільного світу. Всі вільні держави повинні пізнати правду, що тільки спільні вартості й добробут всіх народів може врятувати, загрожений комуністичним імперіялізмом, світ. Тому то, продовжував президент, ніодин відповідальний американець не може поручати американському народові ані починати війну ані зовсім ізолюватися від решти світу. „Коли б ми відділилися від решти світу, тоді вільні держави впали б жертвою комуністичної агресії, яка загрожувала б і нашій безпеці. Якщо б ми вибрали війну, то могли б спричинитися до знищення цивілізації, яку ми повинні оборонити". Айзенгавер заповів, що його уряд безпощадно поборюватиме підривну акцію комуністів в цій країні, і висловив надію, що члени Американського Легіону допоможуть урядові боронити особисту волю в боротьбі проти домашнього комунізму. У Вашингтоні президент підписав змінений атомовий закон, який дозволяє приватним фірмам продукувати атомову енергію для мирних цілей. Цей закон про охорону таємниці атомової енергії дозволяє урядові поділитися тайною про атомову енергію з приязними европейськими державами.

ПРЕЗИДЕНТ НА КОНВЕНЦІЇ ВЕТЕРАНІВ

Президент Двайт Д. Айзенгавер, сам член Американського Легіону та в легіонерській кепці на голові, виступає на конвенції тієї найбільшої ветеранської організації, що відбувається у Вашингтоні. В своїй промові до Легіону президент Айзенгавер закликав до розбудови американських військових резерв та виступав проти ізоляціонізму і проти війни.

Жінки з Американського Допоміжного Леґіону проти угодовства з комуністами

Вашингтон. — На річні збори Американського Легіону в Вашингтоні прибули і члени Американського Допоміжного Легіону, до якого належать матері, жінки, сестри і доньки американських легіонерів. Всіх жіночих делеґаток є коло 1,600, і голова їхньої організації пані Гаролд С. Бурдетт заявила, що жінки проти „розпещування" комуністів, бо вони бачать ту „жахливу небезпеку", яка може виникнути внаслідок угодовства з комуністами на арені світової політики. Жінки прийняли також резолюцію про те, щоб усі урядовці складали присягу про свою льояльність державі, подібно як це роблять урядовці про льояльність до Легіону. Ця присяга має виразно зазначувати, що урядовці „не є членами жадної організації, яка виступає проти нашої форми уряду, ані не приєднюється до жадної такої групи".

Підготовляють приступлення Німеччини до НАТО

Париж. — Рахуючись з можливістю, що Франція відпакт Оборонної Спільноти, у головній кватирі НАТО віддавна йшли підготовчі заходи, які уможливили б Західній Німеччині приступити до НАТО. З правного й військового боку нема — заявляють в колах НАТО — ніяких перешкод, щоб Західня Німеччина якнайскоріше приступила до НАТО. Всі військові приготування, щоб поставити на ноги 12 німецьких дивізій, як це передбачав пакт Оборонної Спільноти, зроблено вже давно. З формального боку вистачало б тільки заяви Західньої Німеччини, що вона хоче стати членом НАТО, після того, як вона, зараз після невдачі пакту Оборонної Спільноти у французькому парляменті, дістане суверенність. Вона вислала б тоді свого делеґата до Ради НАТО й військової Комісії НАТО, так, як це сталося з прийнятими в міжчасі Грецією і Туреччиною. Зате найбільші трудноці — політична й дипломатична. Існують поважні сумніви, чи Франція погодиться на членство Західньої Німеччини, а статут НАТО вимагає одноголосної згоди на прийняття кожного нового члена.

Прогулянка англійських соціялістів зближається до кінця

Ганчов. — Клемент Етлі і його сім партійних колеґ приїхали люксусовим поїздом з Шангаю до літньої відпочинкової місцевости Ганчов, щоб тут два дні відпочити після трудів подорожування по комуністичному Китаї. У Шангаї англійські парляментаристи вели розмови з місцевими комуно - китайськими достойниками головно на тему можливостей англо - китайської торгівлі, але й цікавилися теж, скільки втратив англійський капітал у Шангаї наслідком комуністичної революції. З Ганчов англійські парляментаристи поїдуть до Кантону, а відтіль до Гонґ-Конґу, де роз'їдуться: одні — до Англії, другі — до Австралії, а ще треті — до Японії.

Бівен втратив через свою подорож до Китаю

Лондон. — На партійному з'їзді Партії Праці, що відбудеться у вересні місяці, скарбником партії виберуть колишнього міністра фінансів Гейтскелла, члена правого крила партії, а це Анюріна Бівена, лідера лівого крила. Це стало відомо, коли три найбільші робітничі юнії, які є під впливами Партії Праці, з 5 мільйонами голосів на партійному з'їзді, заявилися вже за Гейтскеллом. Анюрін Бівен не зискав, а втратив на популярності наслідком теперішньої своєї прогулянки до комуністичного Китаю, куди поїхав з 7-ма іншими парляментаристами з тої самої партії через Москву.

ФРАНЦІЯ ВІДКИНУЛА ПАКТ ОБОРОННОЇ СПІЛЬНОТИ

ЗАХІД ОГІРЧЕНИЙ — КОМУНІСТИ ТРІЮМФУЮТЬ. — ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ В НАЙБЛИЖЧОМУ ЧАСІ ІНШУ ПОЗИТИВНУ РОЗВ'ЯЗКУ ДЛЯ СКРІПЛЕННЯ ЗАХОДУ

Париж. — Всупереч сподіванням вже в понеділок, 30 серпня а не в середу 1-го вересня, як первісно заповіджено, — відбулося в французькому парляменті голосування, яке фактично вбило західньо-европейський пакт Оборонної Спільноти, від якого залежало затвердження т. зв. договору в Бонн про суверенність для Західньої Німеччини і про включення в спільну европейську армію нових 12 західньо-німецьких дивізій. Формально голосування відбулося над внеском про перервання дискусії і відложення дебати над пактом Оборонної Спільноти на необмежений час. Тому, що той внесок був зголошений противниками пакту, всі розуміли його, як внесення, щоб відмовити тому пактові ратифікацію. Так теж і відбулось голосування, наче над ратифікацією пакту Оборонної Спільноти. „Проти" пакту заявилось 319 послів, „за" 264, відсутніх 12, не голосувало 30. На голосування „проти" вирішно вплинув кількакратний колишній прем'єр, сеніор французьких політиків і почесний президент парляменту, Едуард Еріо, який виголосив близько одногодинну промову, запевняючи, що прийняття пакту Оборонної Спільноти означало б „кінець Франції". Після проголошення вислідy голосування противники пакту з-поміж крайньої правиці почали співати Марсельєзу, комуністи Інтернаціонал, а прихильники пакту кричали під адресою одних і других „до Москви!" Проти пакту одностайно голосували комуністи, що без їх 95 голосів пакт не був би провалився, і члени партії генерала де Голя, формально соціял-републіканці, які мають в парляменті 73 послів, а проти пакту голосувало 67. Одностайну позицію зайняли теж народні републіканці, що в числі 86 послів голосували за пактом (2 проти, 4 відсутні). Зрештою всі інші французькі політичні партії виявили повний розкол на тлі відношення до пакту.

Негайно після голосування прем'єр Мендес-Франс склав коротку заяву до преси, в якій перестерігав перед фальшивими висновками з відкинення Францією пакту Оборонної Спільноти. Він, мовляв, перестерігав союзників Франції, що у французькому парляменті настрій є проти пакту, дармащо півтора року тому той пакт можливо був би знайшов там більшість. Мендес-Франс твердив, що дебата показала понад усякий сумнів, що величезна більшість французького парляменту є за Північно-Атлянтійським пактом і за збереженням союзу з західніми альянтами. У рямцях Заходу треба шукати негайно іншої позитивної розв'язки і не втратити на це знову трьох років. „Сподіваюся (сказав Мендес-Франс), що дуже швидко наші союзники і країни, які мають ті самі інтереси, як ми самі, знайдуть ясні рішення".

Вислід голосування у французькому парляменті викликав в усіх країнах Заходу глибоке огірчення. Президент Айзенгавер якраз у тому часі, коли наспіла вістка з Парижу про історичне рішення французького парляменту, був у Вашингтоні і конферував з державним секретарем Дж. Ф. Доллесом. Негайно після того він виїхав разом із кол. президентом Гувером до Ди Мойн в Айові, де він, у промові на традиційному стейтовому ярмарку назвав відкинення пакту Оборонної Спільноти Францією „великою невдачею" у боротьбі проти комунізму, але підкреслив, що вільний світ все ще є значно сильніший, від країн поза залізною завісою. Ані успіхи ані невдачі у постійному змаганні до безпеки й оборони не виправдують самозадоволення і тому дальші заходи вільного світу мусять продовжуватись, оперті на дотеперішніх успіхах, а не невдачах. Державний секретар Доллес покищо не склав ще ніякої заяви. Вістки з Голляндії і Бельгії кажуть, що тамошні кола сильно критикують Англію, обвинувачуючи її, що насправді це її політика спричинила таке голосування французького парляменту. Керівні кола Західньої Німеччини, які сподівалися, що Франція відкине пакт Оборонної Спільноти, висловили устами урядуючого віце-канцлера Блюхера надію, що в найкоротшому часі Захід знайде іншу формулу, щоб запевнити тісну співпрацю вільної Німеччини з Заходом. Покищо, тріюмфують тільки комуністи.

Президент плянує широку виборчу кампанію

Сінсіннаті, Огайо. — Голова Виборчого Конґресового Комітету Републіканської Партії конґресмен Ричард М. Сімпсон заявив на нарадах цього комітету, що президент Айзенгавер обіцяв републіканським провідникам, що він поведе найбільшу впродовж 30 років виборчу кампанію, щоб своїй партії запевнити виборчу перемогу під час осінніх виборів. Сімпсон заявив, що такої широкої виборчої кампанії не вели дотеперішні президенти, починаючи від Куліджа, Гувера, Рузвелта і навіть Трумана. Сімпсон сказав, що ще не знає подробиць цієї президентової виборчої кампанії, але президент прийшов до переконання, що найближчі вибори дуже важні, і тому він рішився з усіх своїх сил підтримати свою партію, щоб вона могла і надалі контролювати найближчий Конґрес. Президент рішився, сказав конґресмен, промовляти через радіові й телевізійні станції, бути присутнім на виборчих зборах в різних місцях, як цього не робив ніодин президент впродовж останніх 30 років. Сам Сімпсон заявив, що він сумнівається, чи Айзенгаверові вдасться перевишити виборчі зусилля бувшого президента Трумана.

Інформаційна Аґенція ЗДА вияснює совєтський колоніялізм

Вашингтон, Д. С. — Директор Інформаційної Аґенції ЗДА Т. С. Стрейберт у своєму звіті до Конґресу заявив, що ця аґенція „працює з більшою справністю", хоч видає менше грошей на свою працю. Головна ціль цієї аґенції — це вияснити народам світу справу совєтського імперіялізму і колоніялізму. Ця аґенція видає тепер на 38 відсотків менше грошей, а її штаб співробітників зменшився на 3,961 співробітника і виносить 9,539 працівників. Вона зредукувала свої станиці в деяких, менше загрожених комунізмом, країнах, а посилила свою працю в Камбоджі, Ляосі і В'єтнамі, де тепер найбільше загрожує комуністична пропаґандивна експансія. Нові аґенції відкрито в Сіямі, і то на просьбу сіямського уряду. Інформаційна Аґенція ЗДА використовує в своїй праці і ту обставину, що комуністична аґенція постійно передбачала і передбачає господарську депресію в ЗДА, хоч економіка цієї країни кращає, і зменшується число безробітних.

Примирливий жест Москви супроти Японії

Такіо. — Москва рада переговорювати з Японією у справі повернення їй права риболовлі на давніх японських водах, біля Курільських островів, окупованих Совєтами. Таку вістку передав японському урядові японський діяч Гірано з Т-ва японсько - совєтської приязни в Шангаї, який недавно був у Москві і там нібито дістав таке запевнення від совєтського уряду. Совєтський Союз, мовляв, готов не тільки відкрити деякі свої води на Далекому Сході для японських рибалок, але й дозволити японським рибальським кораблям та човнам запливати в совєтські порти на випадок бурі і рятувати японських рибалок. Перед останньою війною Японія добувала з риболовлі на водах Камчатки коло 10,000,000 дол. річно і вдержувала там рибальську фльоту з понад 300 кораблями. Після війни комуністи ловлять на своїх водах японські кораблі та човни і притримують рибалок, з яких багато досі не вернулись.

Мічелл повторює обвинувачення в справі контракту з Діксон-Єйтс

Вашингтон. — Голова Крайового Демократичного Комітету Стіфен А. Мічелл у своїй промові через радіовисильню Нешенел Бродкастінґ Компані заявив, що демократи використають під час виборчої кампанії справу контракту із фірмою Діксон - Єйтс. Мічелл вже давніше порушив цю справу і заявляв, що президент Айзенгавер казав підписати контракт із фірмою Діксон - Єйтс, в якій одним із директорів є його приятель Боббі Джовнс. Президент Айзенгавер заперечив це твердження і звелів опублікувати всі документи про цю справу. Але Мічелла не переконали ці документи, і він далі твердить, що за підписаним контрактом постачання електричної енергії коштує на десятки мільйонів долярів більше, ніж пропонували інші фірми, і що в цьому проявилась корупція. Мічелл заявляє, що він має відомості, що асистент президента Шерман Адамс „переговорював" у справі підписання цього контракту.

П-НІ ВАЛЕНТИНА ПЕРЕЯСЛАВЕЦЬ — „ЗІРКА" КОНВЕНЦІЇ АМЕРИКАНСЬКОГО Т-ВА УЧИТЕЛІВ ТАНЦІВ

Ню Йорк. — П-ні Валентина Переяславець, відома і заслужена наша прімабалерина, була головною атракцією річної конвенції Американського Товариства Учителів Танців, що відбулася в половині серпня в репрезентативному готелі „Астор" на Бродвеї. Під час конвенції п-ні Переяславець дала три професійні кляси вчення, вибираючи для тієї мети складну і трудну варіяцію Сванільди з балету Коттелья та варіяцію з Дон Кіхота. Деякі з приявних на конвенції учителів твердили, що з тих трьох кляс вони більше навчилися ніж з цілорічної студії, а під час бенкету п-ню Переяславець представлено, як „зірку конвенції". Після конвенції управа Т-ва переслала п-ні Переяславець сердечного листа з подякою та найбільшими признаннями за її виступ і показову лекцію, подарувавши нашій прімабалерині прекрасний альбом. У всіх повідомленнях та звітах з конвенції при згадці про виступ та ролю п-ні Переяславець, підкреслено, на її виразне бажання, її українське походження. П-ні Переяславець, що веде добре зорганізовану та унормалізовану українську школу танців, яка починає свою нормальну працю вже з днем 7-го вересня, є теж учителькою танців у „Балет Тіатер Скул", зараховуючи до своїх учнів такі балетні величини, як Нора Кей та інші. Від двох тижнів п-ні Переяславець відпочиває на Союзівці, а в наступному тижні вона повертається до своїх зайнять, які, треба сподіватись, теж і в майбутньому принесуть ще багато признань їй та її українському імені, яке вона з гордістю репрезентує тепер уже теж в американському мистецькому світі.

Виявляються зв'язки Варґасової партії з комуністами

Ріо де Жанейро, Бразилія. — Після самогубства арґентинського президента Варґаса виходить назверх, що його смерть не закінчила, а тільки поглибила конфлікт між політичними партіями в Бразилії. Передсмертний лист Варґаса, в якому він без найменшої до того причини звертається проти ЗДА, свідчить про те, що Варґас цим протиамериканським листом хотів допомогти членові Партії Праці Хоаові Ґуляртові при виборах на президента в 1955 році. Хоч комуністична партія була в Бразилії поза законом, Варґас не переслідував її, а член парляменту Роберто Морена ясно заявляв у Конґресі, що він комуніст. Комуністи керували заворушеннями й демонстраціями після самогубства Варґаса, виступаючи проти ЗДА та нищачи приватну й державну американську власність. Варґасова Партія Праці ніколи не мала більшости, а здобула перемогу під час останніх виборів при допомозі коаліції з соціял - демократами та проґресивною соціялістичною партією. Після смерти Варґаса, ця коаліція не тримається вже так міцно, бо теперішній президент Хоао Кафе Фільго, хоч і бореться за робітничі права, але робить це поміркowано. Кафе Фільго належить до проґресивної соціялістичної партії. Партія праці опублікувала в своєму органі „Ультіма Гора" домагання негайно звільнити всіх арештованих під час недавніх заворушень. Вона робить це тому, щоб при найближчих виборах (3 жовтня) дістати комуністичні голоси.

Іран і Англія остаточно помирились щодо нафти

Тегеран. — Осягнено остаточне порозуміння щодо всіх спірних подробиць, які ще були, в справі англо - іранського конфлікту за нафту. Замість Англії виступала тепер консорція 8 найбільших у світі нафтових підприємств-концернів, англійські, американські й французькі. Остаточний договір списаний на 90 сторінках друку. З іранського боку підписав його міністер фінансів д-р Алі Аміні. Репрезентанти 8 нафтових концернів уже відлетіли з Тегерану. 1-го жовтня відкриється знову світовий ринок для іранської нафти. Тоді то повернеться до Іранської затоки фльотилія танкерів, що її заблькували були англійці після того, як Іран, за правління Моссадека, знаціоналізував копальні нафти Англо - Іранського Т-ва. Іранські копальні дали в 1951 році 32,000,000 тонн нафти.

Гелікоптер здобув новий рекорд швидкости

Вашингтон. — Армійський пілот — старшина Біллі І. Вестер встановив новий рекорд швидкости, пролетівши на гелікоптері 156 миль на годину. Він летів на гелікоптері нового типу Сікорски ХН-39, в якому є місце на трьох пасажирів. — З Сієтел, Вашингтон, повідомляють, що бомбовик типу Буїнґ В-47 має тепер два рази більшу силу від попередніх типів цього бомбовика, які були випродуковані сім років тому. Оперативні бомбовики типу В-47 Е, які є найшвидшими бомбовиками світу, мають дуже сильні мотори, випродукувані в Дженерал Електрік, які виносять 6,000 фунтів поштовху (натиску).

Ще про закінчення курсів українознавства на Союзівці

У вчорашньому повідомленні про закінчення перших курсів українознавства на „Союзівці" трапилась деяка технічна неточність. Діло в тому, що курси закінчило не 25 студентів, як це подано в повідомленні, але 26. Неточність трапилась тому, бо 26-ий студент, п. Осип Ґелетій, виїхав раніше на університетські студії до Канади та не брав участи в імпрезах, влаштованих з нагоди закінчення курсів. При цьому варто теж згадати, що одним з промовців під час спільної прощальної вечері курсантів у п'ятницю ввечері був головний контролер п. Петро Кучма з Ню Йорку, який окремо підкреслював заслуги старих піонерів Українського Народного Союзу, діти, внуки а то й правнуки яких були між курсантами. Усі промовці в тих кінцевих імпрезах висловлювали надію та впевненість, що започатковані і з таким успіхом переведені в цьому році перші курси українознавства будуть продовжуватись та ще краще розвиватись у наступних роках.

В АМЕРИЦІ

● **Бувший дорадник** Комісії Атомової Енерґії д-р Роберт Опенгаймер прибув літаком до Ню Йорку після вакацій, які провів на острові Порто Ріко. На летовищі допитували його два аґенти ФБІ впродовж 20-х хвилин. Аґенти відмовилися виявити, про що вони розмовляли із звільненим з державної служби атомовим фахівцем.

● **Члени Товариства** Американських Ветеранів другої світової війни і війни в Кореї на зборах в Маямі Біч на Флориді вибрали на крайового команданта 28-річного вояка морської піхоти Руфуса Г. Вилсона. Це — наймолодший командант американських ветеранів.

● **Після церемонії** в форті Маєр вийшли на пенсію 8 бриґадних генералів, які відбули разом 273 роки військової служби. Найменше число років військової служби у цих генералів становить 30, а найбільше 38.

● **Віце - президент** Ричард Ніксон, виступаючи в телевізії у Портленді, Мейн, заявив, що цей стейт з перевагою републіканських виборців знову голосуватиме за републіканців і цим дасть добрий приклад всій країні. Стейтові вибори відбуваються в цьому стейті вже 13 вересня.

● **До Бейкерсфілду** в Каліфорнії прибули п'ять бувших китайських вояків, які в американському полоні в Кореї „вибрали свободу" і відмовились вертатися до комуністичного Китаю. Вони, як туристи „доброї волі", об'їдуть ЗДА, Канаду, Мехіко, Південну Америку і Европу.

● **84-річна вдова** по бувшому президентові Вудро Вилсонові подарувала 26-кімнатний дім свого чоловіка Крайовому Історично - Консерваторському Товариству, в якому влаштують музей бувшого президента. В цьому домі 3 лютого 1923 року помер бувший президент.

В СВІТІ

● **Східньо-німецька** комуністична преса накидається на американську пресу за її нібито неправдомовність і фальшиве звітування. Один із східньо-німецьких духовників, що бере участь в конґресі Світової Ради Церков в Івенстоні, Ілл., написав допис до комуністичної газети в Східній Німеччині, в якому оскаржує американські газети за перекручення розмов, переведених з приїжджими до Америки членами названого конґресу.

● **Чотири члени** швайцарської експедиції альпіністів прибули літаками до місцевости Катманду в Непалі, на північ від Індії, щоб здобути шпиль Ґаврізанкару в Гімалаях висотою 23,440 стіп. Між членами експедиції є також одна жінка.

● **Король і королева Греції** гостюють у себе понад сотню европейських колишніх і теперішніх королів, князів і княгинь. Все те високотитуловане товариство об'їздило грецький архіпеляґ, оглядаючи архітектурні пам'ятки з старогрецьких і мітичних часів.

● **На Рурщині** у вівторок 31 серпня мав розпочатись страйк 900,000 робітників металюрґійного промислу. Наслідком енерґійної посередницької акції відбулись переговори між працедавцями і робітничими юніями і ці останні погодились на підвишку: по 1,9 цента на годину для робітників і по 9 центів на годину для службовиків.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ОПРАВДАНА ІНІЦІЯТИВА

З кінцем минулого тижня закінчено на „Союзівці" перші курси українознавства. Результат цих курсів, як виявили кінцеві іспити та ствердили вчителі і представники господаря курсів, Українського Народного Союзу, — більше ніж виправдали цю без сумніву корисну ініціятиву.

Ці перші курси, що їх зорганізував Український Народний Союз у порозумінні та при співпраці з Лігою Української Молоді Північної Америки, можна б по їхній суті і по їхній тенденції вважати тільки першою пробою, яка — тепер уже можна ствердити — дала надсподівано успішні наслідки.

Коротко про самі курси. УНСоюз, ідучи назустріч плянам Ліги Молоді, відступив на ці курси ідеальне приміщення на „Союзівці", серед чудової природи та українського оточення. Курсантам забезпечено відповідні кімнати та повне удержання за половину тої ціни, яку платять вакаційні гості. УНСоюз перебрав на себе також повні кошти самих курсів, включно з учителями та навчальним устаткуванням. Курсанти були зобов'язані заплатити тільки по 25 долярів тижнево на покриття частини коштів прожитку на „Союзівці". Але й тут прийшла з видатною допомогою Ліга Молоді, призначивши для дев'ятьох курсантів повні стипендії: 3 — з Огайо, 2 — з Мішіґену, 1 — з Ню Джерзі, 1 — з Конектикату і 2 — з Ню Йорку. Курси скінчили 25 студентів, переважно тут народжених, або таких, що приїхали малими дітьми. З-поміж них 12 зовсім не знали української мови в письмі, а двоє не знали і в слові. Інші мали знання цієї мови тільки дуже загальне, не кажучи вже про інші ділянки з українознавства.

Хоч курси були більше експериментом, ніж системою, учителі поставились до них дуже серйозно і вже за кілька місяців перед початком навчання дбайливо приготовили плян, що був затверджений УНСоюзом та прийнятий до відома Ліґою. Курси включали 100 навчальних годин, з того 40 годин мови в слові і письмі, 40 годин історії, географії, мистецтва та інших знань з українознавства і 20 годин домашніх вправ і завдань. Курсанти перебували весь час під опікою учителів і мали свій окремий правильник. Упродовж курсів вони мали три публічні виступи мистецької самодіяльности, а на закінчення курсів перейшли іспити та одержали відповідні посвідчення.

Кінцеві підсумки курсів під кожним оглядом виправдали ініціятиву і дали багатий матеріял для дальшої праці та розвитку в цій ділянці. Учителі і спостерігачі стверджують, що за чотири тижні — за 100 лекцій курсанти навчились більше, ніж цього можна було від них вимагати. Це не значить, що вони цілком або бодай загально опанували українознавчий матеріял. Такого завдання ніхто не ставив. Метою курсів було ввести цих молодих людей у багату ділянку українознавства, зацікавити їх нею і заохотити до студій. І це зроблено. Що більше, курсанти виявили стільки ентузіязму, що вже це дає ґарантію їхнього дальшого розвитку. Ентузіязм охопив усіх — курсантів і вчителів.

Крім практичних лекцій, між курсантами розвинулась товариська атмосфера та культурно-мистецька самодіяльність. Далеким відгомоном відбились у їхніх молодих душах і серцях оповідання, що їх вони чули від своїх українських матерів або й бабок та дідів; вони пригадали собі ті давні і примітивні мелодії, що десь колись могли долетіти до їхнього дитячого вуха, і вони, при допомозі вчителів, відтворювали їх та вигладжували. Вони відчули не тільки глибокий сантимент, але й потребу якнайбільше знати про Україну і по-українськи. Побоювання і сумніви зроджувались в душі декого, коли приглядались вони цій молодій американсько-українській громаді в перших днях курсів. Знаємо юнака, який хотів „утікати" з курсів на другий день після свого приїзду. Але як же все змінилося за короткі чотири тижні! З того, що можна було спостерігати, і з того, що курсанти самі написали на закінчення курсів, можна зробити висновок, що ці курси і обставини, в яких вони відбувались, стають для них справжнім дороговказом у дальшому їхньому житті.

І це — найголовніше. Бо власне дороговказу, відповідного дороговказу, нашій молоді найбільше потрібно. Ідучи за цим дороговказом, вони вже самі знайдуть ту українську правду, рубчик якої відкрили їм курси українознавства. І ту правду вони покажуть іншим і до неї інших поведуть. На цьому шляху супроводитимуть їх найкращі побажання всієї нашої свідомої спільноти.

ПРЕЗИДЕНТ І ЙОГО ПАРТІЯ ПЕРЕД ВИБОРАМИ

Від промови президента Айзенгавера, виголошеної попереднього понеділка з Денверу, в стейті Колорадо, де він перебуває на вакаціях, не вгавають голоси перестороги, зміщувані в республіканській пресі. Саму промову Айзенгавера, як президента З'єдинених Держав, республіканські провідники вважають за добру. Вона охоплює його осяги, як президента, одначе в ній мало згадано про причинок Республіканської партії до цих осягів. А тому, що в своїх конструктивних плянах президент зазнав підтримки не тільки від республіканців, але й від демократів, признання, яке Айзенгавер висловив всьому Конґресові за його співпрацю, республіканці вважають за частинне признання також і для Демократичної партії, яка саме змагається за владу з Республіканською. Таке признання вважають республіканські провідники некорисним і твердять, що президент не розуміється на партійній політиці.

Дейвид Лоренс, відомий колумніст з республіканського щоденника „Ню Йорк Геральд Трібюн", приходить навіть до висновку, що коли б, приміром, завтра відбулися вибори до Конґресу, то демократи виграли б на 80 відсотків бо публіка виробила собі погляд на придатність до влади Республіканської партії під час довгої самоволі провідного республіканського сенатора Джозефа МекКарті, проти якої провід партії не знайшов ніякого стриму. Ця нездібність республіканського проводу прибо̀ркати сенатора багато спричинилася до охолодження прихильности не тільки до самої партії, але й до її лідера, яким, на підставі традиції, залишається президент.

Загал республіканців очікував від Айзенгавера, що він своєю промовою, виголошеною після закінчення законодатної сесії 83 Конґресу, піднесе престиж партії, натаврує колишню — як загально республіканці говорять — шкідливість, а то й „зраду" демократів і згуртує роз'єднані групи в своїй партії. Тим часом Айзенгавер не здійснив цих надій і тому критики твердять, що Республіканська партія опинилася в найгіршому положенні від часів президента Теодора Рузвелта, за якого стояла на найвищому щаблі, а після нього, за президента Роберта Тефта, роздвоїлася саме тому, що Тефт, як тепер Айзенгавер, ніколи перед тим не ставав до виборів, не мав нагоди навчитися політичних трюків, і хоч сам був чесний і справедливий, але не вмів вести партійної політики.

Крім незнання, як вести партійне провідництво, висунено тепер проти Айзенгавера, як президента, закид в необережності при роздаванні аплікантам різних федеральних „концесій" чи прилюдних робіт. Наприклад, голова Демократичної партії, Стівен А. Мічелл, у своїй промові на зібранні адвокатської палати в Шікаґо у половині серпня, висунув закид, що президент признав концесію на побудову приватної електрівні одному підприємству лише тому, що в ньому знаходиться його постійний партнер у грі в ґолф. Коли голова Крайового Республіканського Комітету, Лінард Голл, загрозив натаврувати Мічелла як наклепника, якщо він цього не доведе фактами, Мічелл це зробив, проголосивши назву фірми Діксон-Ейтс, яка дістала право побудови приватної електрівні у федеральному водному проєкті в Долині Теннесі, для конкуренції існуючій федеральній електрівні і при цій нагоді виявилося, що друг президента, який має інтерес у цьому підприємстві, зветься Роберт Т. Боббі-Джовнс, відомий чемпіон у грі в ґолф. Та найгірше в цьому те, що концесія була признана підприємству без звичайної в таких випадках зголошеної оферти, а інша фірма, Волтер фон Тречков, яка зголосила оферту, твердить, що Діксон-Ейтс дістануть від уряду 150,000,000 невиправданого заробітку.

Серед зрозумілої суматохи, яка при цій нагоді постала, виявилося, що концесію признала Федеральна Комісія Атомової Енерґії, а президент нічого про це не знав упродовж двох місяців.

Мічелл вимагає тепер досліджения цієї справи, уневажнення контракту з підприємством Діксон-Ейтс, а демократи, які тільки й очікували на таку нагоду, підготовляють тепер передвиборчі закиди проти адміністрації Айзенгавера, які охоплюють три пункти, а саме: що уряд дав себе „надути" на півтори сотні мільйонів долярів; що не оголосив конкурсу на побудову електрівні; і що будує приватну електрівню побіч федеральної, щоб використовувати публічні ресурси для свого добробуту.

Передвиборча боротьба ще не скристалізована. Фактом є, що консервативні республіканські групи поставилися холодно до промови президента і не видно з їх боку змагання до суцільної оборони партії. Покищо тільки віце-президент Ричард Ніксон зголосив 13 передвиборчих промов у 8 стейтах. Президент Айзенгавер заповів, що виголосить кілька промов аж пізньої осени на західньому узбережжі. Тим часом республіканські теоретики твердять, що все це буде запізно, бо вже тепер можна завважити, що тут не йде про те, чи переможуть демократи, а тільки про те, якою більшістю.

Ярослав Курдидик

МОЖЛИВІСТЬ ВІЙНИ

Полковника Амоса, що очолював під час другої світової війни один із відділів військової розвідки, порівнюють у ЗДА з відомим англійським полковником Лоренсом, який колись своїми зв'язками й впливами, як „некоронований володар", кермував подіями на цілому Близькому Сході. Очевидно, що про точну ролю, впливи і діяльність того роду людей, як полк. Лоренс, чи Амос загал знає дуже мало й лідве, чи довідається дійсної правди про те, як то вони завдяки своїй толановитості, спритові і второпності завжди довідувалися про те, що думав і плянував ворог.

Про полковника Амоса, який має тепер буцімто зорганізовану „приватну міжнародну централю розвідчої служби", згадала тепер знову американська преса у зв'язку з його зізнаннями перед комісією сенатора В. Дженнера, що її призначенням є досліджувати совєтські впливи й активність на терені ЗДА.

Коли полк. Амоса запитали про те, яке, на його думку, становище повинні зайняти ЗДА у відношенні до Совєтського Союзу, він підтримав резолюцію сенатора Мек Карена, яка домагається зірвання дипломатичних зносин з СССР, а далі додав коротко, що „ЗДА повинні визнати Совєтський Союз тільки як ворога, бо тепер уже запізно для того, щоб відхилити третю світову війну". Полк. Амос твердить, що за відомостями, які він отримав від своїх довірених людей, що мають постійний зв'язок з теренами за залізною заслоною, він склав схему, з якої передбачає, що світова війна повинна вибухнути у найближчих трьох роках.

На пресовій конференції, що відбулася в його „головній кватирі", в Балтіморі, полк. Амос заявив журналістам, що його аґенти стоять у тісному зв'язку з лідьми, які були найближчими співробітниками Берії, і один з-поміж них, відомий американській розвідці, твердить, що Берія не згинув, а живе і переховується. У зв'язку з цим МГБ перевело недавно цілу низку арештувань між людьми, яких уважають за прихильників Берії і що між ними був також прямий „заступник" Берії у підпіллі Грузії.

Полк. Амос каже, що, крім останніх втікачів, бувших совєтських дипломатичних співробітників у Японії та Австралії (Растворов і Петров), перейшло на альянтський бік з дуже цінними документами ще три особи, що займали в апараті Берії дуже важливі пости. Вони перебувають тепер під американською опікою, однак полк. Амос не хотів назвати їхніх прізвищ. Він твердить тільки, що матеріял, який вони принесли з собою переходить основну провірку, але вже тепер можна припускати, що своєю вартістю цей матеріял у багато разів перевищує усе те, що є досі у розвідчих архівах.

Далі полк. Амос заявив, що у найближчі 2-3 місяці він сподівається ще кількох дуже вартісних втікачів з „червоного раю", і що всі вони через своїх довірених посередників зондують тепер ґрунт, — чи зможуть після переходу отримати право азилю.

З вісток, що їх подав полк. Амос, варто згадати, що він нібито має точні дані про те, як то большевики приготовляються до трансполярної війни, як укріплюють і озброюють береги Сибіру, а головним чином розбудовують радарову мережу на найдалі висунених полярних точках. Як твердить полк. Амос, далекосяжні викидні для ракетних бомб розбудовано на Таймирському півострові, в Архангельській обл. і на Кольському півострові. Одна з них, т. зв. „таймирська головна мережа викиднів, має бути готова до кінця цього року. Від одного із своїх аґентів полк. Амос довідався також про те, що на Кольському півострові совєти випробовують удосконалену, німецьку ракету, вистрілюючи її з п'ятьох різних точок. Совєтські інженери та їхні німецькі „добровільні дорадники" запевняють, що ця ракета теоретично може досягнути віддаль 6,500 миль. Досі вдалося її дострелити на віддаль 3,000 миль, а безпомильно влучати нею в ціль, віддалену на 1,250 миль. Крім того большевики переводять досліди з німецьким протилетунським стрільном - ракетою, побудованою на тих самих засадах, як американська протилетунська ракета „Ніке".

Не зважаючи на постійні миролюбні заяви Совєтського Союзу — каже полк. Амос — народи числяться з тим, що війна між Сходом і Заходом — неминуча і йде тільки про час, а точніше про реченець і місце, де вона розпочнеться.

Скільки у тому всьому правди важко сказати, але мабуть уже недалеке майбутнє покаже, чи ці вістки справдяться і на скільки . .

ПРАЦЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІДДІЛУ РАДІО ВИЗВОЛЕННЯ

Як уже повідомлено, український відділ Радіо Визволення 16 серпня почав радіопередачі на Україну. Програма йде кожного дня. Обговорюються проблеми, в яких зацікавлена поневолена Україна.

Наводимо точні уступи з деяких статтей української редакції Радіо Визволення. Робимо це для того, щоб читач сам зорієнтувався і сам зробив свої висновки щодо їх змісту.

При Радіо Визволення в Мюнхені є 9 національних редакцій, одна від одної незалежна. Ці 9 редакцій висилають радіопрограми в 17 мовах. Зокрема, Туркестанський відділ висилає 4-ма мовами Туркестану: узбецькою, туркестанською, киргизькою і казахстанською, а Північно-Кавказький відділ — 6 мовами Північного Кавказу: аварською, карачайсько-балкарською, чечено-інгуською, черкеською, осетинською, кумицькою і лезгінською. Росіяни не мають жадного, посереднього чи безпосереднього, впливу на будь-яку національну редакцію.

Склад редакції українського відділу: редактори Ковальський, Степаненко, Таркович, Добрянський і Романько. Кореспонденти: пп. Дубровський, Діберт, Пі̇чкова, Феденко, Осадчук, Бендер, Шульга і приходить це Зенон Пеленський, головний редактор „Українського Самостійника" — ЗЧ ОУН-угаверівська. Технічні сили: Юрченко, Омельчук, Коперник.

В другій програмі з 17-го серпня у „Міжнародному огляді" між іншим говориться: „У консолідаційних зусиллях некомуністичного світу за минулий тиждень констатуємо чималі дальші успіхи. Об'єднання Важкої Промисловости, що охоплює Францію, Італію, Бельгію, Голляндію, Люксембурґ і Західню Німеччину, святкувало дворічний ювілей свого існування. За повідомленням високої Установи Европейського Об'єднання Важкої Промисловости, утворення єдиного ринку спричинилося до піднесення видобутку вугілля і виробництва сталі; останнє перевищує продукцію всього Совєтського Союзу".

По обговоренні міжнародної ситуації у всьому світі, автор зупиняється на Україні і пише: „Київ відвідала делеґація фінляндського Сойму. Голова сойму Фаґерґольм і голова Верховної Ради совєтської України Павло Тичина обмінялися привітальними промовами. Українська столиця була прикрашена державними прапорами Фінляндії і Української Совєтської Соціялістичної Республіки. Але все це не міняє того факту, що наш Київ, столиця формально самостійної держави, фактичного члена Об'єднаних Націй, сьогодні куди залежніший від Москви, ніж, наприклад, індонезійська Джакарта від голляндської Гааги . . ."

У програмі з 18 серпня є стаття: „Голод, як засіб політичної боротьби в Совєтському Союзі". Стаття обговорює сумне 22-річчя горезвісного закону про „охорону суспільної і соціялістичної власности"; цей закон був спричинився до страшного голоду на Україні в 1932-33 роках. У статті говориться, що „способи колективізації були такі жорстокі, що навіть члени тодішнього уряду Української ССР, Чубар і Скрипник, 1932 року протестували в Москві. Але це не помогло. На 6-8 липня 1932 року Совєти скликали третю конференцію КП(б)У і там представники Політбюра — Вячеслав Молотов і Лазар Каганович — наказали, щоб темп колективізації не зменшувався. Тоді українська Економічна Рада демонстративною ухвалою з 14 липня 1932 року зменшила визначені Совєтами норми здачі сільськогосподарських продуктів".

Далі говориться про прихід Павла Тичини з 15,000 спеціяльно підібраними аґентами-доглядачами і що „провадилося далі систематичне нищення селянства України; нищення, метою якого було зліквідувати т. зв. „український буржуазний націоналізм" і боротьбу українських селян за право на свою землю, за право на своє незалежне національне буття. І далі: „Комуністична диктатура збиралася назавжди покорити наш волелюбний нарід і позбутися отого „українського питання", що з ним не міг дати собі ради протягом трьох сторіч царський режим".

„Через два роки голоду, 17 січня 1935 року, — говориться далі в статті — секретар ЦК КП(б)У Косіор у своїй промові на 13-му з'їзді Совєтів сказав: „Наші успіхи в 1933-34 роках чималою мірою є вислідом того, що ми розбили гнізда українських націоналістів". Отже й Совєти самі призналися, що цей голод був засобом політичної боротьби проти українців. Але комуністичний режим не зламав і ніколи не зламає волі і сили українського народу. Диктатура це знає і тому примушена піти на деякі уступки, наприклад, до України приєднано Крим, створено нові українські міністерства тощо. Але — справді вільним буде наш нарід тільки тоді коли український народ сам і за своєю вподобою вибере свій уряд; тільки тоді наш селянин буде єдиним власником своєї землі, а майстер — паном у своєму приватному варстаті" — закінчує автор статті Радіо Визволення.

У статті з наступного дня Радіо Визволення, говорячи про відвідини бувшого англійського прем'єра Етлі в Москві й інших країнах поза Залізною Заслоною і про большевицькі хитрування, говорить: „Щоправда, спадкоємці Потьомкіна виявилися неперевершеними містифікаторами і окозамилювачами, заткнувши за пояс свого навчителя (Потьомкіна). Так, коли на Україні 1932-33 року шалів штучний голод і вільний світ збирався прийти з допомогою, кремлівські народовбивці заперечуючи злочин, запросили в гості відомого французького політика — Едварда Ерріо. Під час його візити до тодішньої української столиці — Харкова — вони наказали очистити головні вулиці від трупів померлих. У лавках і крамницях уздовж маршруту Ерріо появився хліб та інші продукти. Проте, все це відразу зникло, як тільки гість відїхав . . . Епилог такий: на бічних вулицях помирали люди, а Ерріо здавалося, що „Україна стала квітучою" і що їй бракує тільки смаженої курки до ситого обіду".

В програмі з суботи, 21 вересня окремою статтею згадано день уродження-річницю Івана Котляревського, цього апостола культурно-національного відродження українського народу. В тому ж дні Радіо Визволення передало статтю: „Що робить українська еміґрація", в якій описується життя більше як мільйонової української еміґрації. В цій статті говориться: „Заперечуємо право кремлівській аґентурі в Києві, що називає себе урядом Української ССР, говорити іменем українського народу". Далі про завдання еміґрації: „пропаґувати ідею визволення всіх поневолених народів від большевицької тиранії, придбати українському народові приятелів закордоном . . . Для цих завдань працює низка українських організацій в різних країнах західнього світу. Всі вони дружньо співпрацюють для великої мети і підтримують Українську Національну Раду".

Обсерватор

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка уважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працьовників.

УКРАЇНА ПЕРЕД НОВОЮ ПРОБОЮ

(1)

(В Бюлетені ,за травень ц. р. мюнхенського Інституту вивчення історії і культури СССР, появилася інтересна стаття. З уваги на її актуальність і трагічну важливість — передруковуємо її тільки з деяким скороченням).

Дня 8 квітня 1954 року Головне Переселенче Управління міністерства сільського господарства України проголосило переведення ще в цьому році „добровільного" переселення людности України з 16 областей до Приморського та Хабаровського краю, Сахалінської, Амурської, Іркутської, Читинської, Сталінградської та Ростовської областей, а також до південних районів самої України (треба припускати — до Херсонської, Миколаївської, Запорізької областей і Криму).

Треба зазначити, що після 8 квітня ні московська центральна преса ,ні місцева українська про це більше не згадувала, а тому могло скластися враження, що це проголошення Переселенчого Управління України випадково появилося в передачі Київського радіо, і тому для внутрішньої політики СССР воно не є істотним і нею це переселення не плянується.

Але події, які сталися в житті Совєтського Союзу за ці місяці, та ще в період, що досягнув свого вершка у мітеріяльно - пропаґандивному святкуванні 300-ліття „воз'єднання" України з Росією, змушують пригадати й проголошення Переселенчого Управління України з 8 квітня і пошукати у факті його існування вияснень подій, що сталися після 8 квітня.

Пригадаймо, що сталося за ці місяці. По-перше, створено КГБ (Комітет Державної Безпеки). Це — установа незвичайного порядку і якщо її створено, то вона потрібна комуністичному проводові, як знаряддя переведення якихось накреслених дуже важливих заходів у внутрішньому житті країни. І такі установи створюються тепер в кожній республіці.

По-друге, в арсеналі совєтської прапаґанди появилися дві особи з еміґрантського середовища — Трушнович і Крутій. Крутій уже, як відомо, виступив з широкою мотивацією свого переходу із табору „боротьби" з комунізмом у табір його „будівників", а мотивацію Трушновича комуністичний провід покищо відкладає.

„Перевтілення" Йосипа Крутія з „самостійника", тобто з „борця" за незалежність України, у прихильника її теперішнього положення, під час „воз'єднавчого" гармидеру дуже промовисте і вимагало б свого спеціяльного насвітлення, тим більше, що заява Крутія супроводилася розстрілом визначного українського націоналіста Охримовича.

Та насвітлення цього не є завданням даної статті. Ми тільки можемо зауважити, що, в світлі поставлених комуністичним проводом політичних завдань щодо України, поява на арені навіть такого незначного „політичного діяча", яким був на еміґрації Крутій, комуністичному проводові була конче потрібна. Крутій мусів появитися, і появитися саме під час святкування 300-ліття „воз'єднання", як мав бути в той самий час суджений і розстріляним хтось з українських націоналістів.

Звичайно, комуністичному проводові було б вигідніше, якби „змінив віхи" не Крутій, а хтось популярніший, як і розстріляти йому було б вигідніше не Охримовича, а, наприклад, Бандеру або Багряного. Але цього зробити не пощастило, а тому прийшлося обмежитися на особах із скромнішими іменами.

Чи були Трушнович і Крутій на еміґрації амбасадорами МВД і чи повинні були „змінити віхи" на його наказ, чи їх емведисти викрали й перевтілили — це суті справи не змінює. Головне те, що ці особи з еміґрації, як приклади „перевтілення", потрібні совєтському урядові для якихось намічених цілей, і він у міру потреби такі особи відшукає.

Крутій потрібен для політики на Україні, Трушнович — для політики у всесоюзному маштабі. Крутій уже виступив, а Трушнович обов'язково виступить. І можна не сумніватися, що й у Трушновича, як і в Крутія, основним звучанням виступу буде той же таки американський „імперіялізм", що купує за доляри еміґрантів усякої масти та відтінку, засилає диверсантів і розвідчиків, організує цілі групи „темних" осіб на території СССР і т. д.

Відновленому МГБ, нинішньому КГБ, оперативної роботи багато. Треба очистити найближчі до західнього світу простори, а такими, насамперед, є райони найбільш неспокійної і вічно невдоволеної України, яка стала, після приєднання до неї західніх областей, величезним пороховим льохом, що може вибухнути при першій же сприятливій нагоді. А оскільки комуністичний провід знає, що такої нагоди уникнути неможливо, то слід перевести на Україні такі очищувальні заходи, які перетворили б Україну з порохового льоху на надійне опертя західніх кордонів Совєтського Союзу.

Цим тепер і займається комуністичний провід. Цьому завданню служать усі здійснювані на Україні заходи. Бучне святкування з нагоди 300-ліття „воз'єднання", передача Криму, піднесення Української республіки до ранґи, рівної РСФСР і т. д. Це, згідно з плянами комуністичного проводу, має привабити на його сторону все, що можна цим привабити; те, що не можна буде привабити в імені, а головно й руками самих українців — невиправну меншину — треба знищити, а більшість, що співчуває невиправним, знешкодити. Оце й має на меті, так невиразно й без належного галасу проголошене 8 квітня, переселення 16 областей України.

А що це є так, не тяжко переконатися.

Області виселення	Кількість орної землі в гект. на 1 сільськ. мешк.	Області вселення	Кількість орної землі в гект. на 1 сільськ. мешк.
Закарпатська	0.5	Ростовська	2.4
Чернівецька	0.7	Сталінградська	2.8
Волинська	0,9	Іркутська	4.0
Дрогобицька	0.5	Читинська	4.0
Львівська	0.7	Амурська	необмежена
Станиславівська	0.6	Сахалінська	"
Тернопільська	0.7	Хабаровський край	"
Ровенська	0.9	Приморський край	"
Житомирська	1.0	Одеська	1.7
Хмельницька	1.1	Миколаївська	1.9
Вінницька	1,0	Херсонська	2.5
Київська	0,9	Запорізька	2.2
Сумська	0.8	Крим	3.3
Чірнігівська	0.7		
Черкаська	1.0		
Полтавська	1.0		

У Російській імперії, як відомо, Переселенче Управління існувало завжди. Переводили переселення, особливо з густо залюднених районів України, й давніше. А тому, на перший погляд здавалося б немає нічого незвичайного в тому, що й совєтський уряд переводить таку ж акцію переселення з тої ж таки України в 1954 році.

Побіжний погляд на таблицю сучасного стану густини сільського населення і кількість землі в гектарах, що припадає на одну особу в областях, з яких має переводитися переселення, і ці ж дані з областей ,куди будуть переводити це переселення, свідчить нібито про повну доцільність цього заходу й тепер.

(Продовження буде).

Д-р Ростислав Сочинський

НОВЕ В МЕДИЦИНІ

„Може існувати сумнів, хто саме має опікуватися дітьми, але нема сумніву, що батьки найменше до цього придатні...".

Бернард Шов.

Духовість дітей у небезпеці.

Науковий з'їзд Американського Ортопсихіятричного Товариства ствердив, що в останніх роках зроблено безліч тяжких помилок у вихованні дітей тому, що спантеличені батьки за часто слухають сумнівних, неперевірених порад.

Сьогоднішні батьки по геройськи намагаються осягнути високий ідеал батьківства чи материнства, так як гончі собаки, що женуться за штучним, механічним зайцем. У цій погоні вони не рідко стають жертвами фальшивого вчення. На з'їзді зокрема скритиковано т. зв. „ліберальну" програму виховання дітей, яка пропагує безкритичну прихильність і любов, без потрібної дисципліни.

В даний час існує дуже багато осіб, які дають батькам пораду в вихованні й духовому зрості дітей. Серед них є спеціялісти з глибокою освітою, знаменитим вишколом, досвідом і зрілою розважливістю, але на жаль, багато серед них безкритичних недоуків, засліплених ентузіястів, фальшивих апостолів, психологічних знахарів, а то й явних дурисвітів й шарлатанів, які „хлюпаються" у дитячій психології, тому, що вона модна.

Щурі помагають ученим.

У Луїзіанській Університетській Ляборатотії, де переводять різні психіятричні досвіди, зроблено спостереження, що сумчасті щурі (опосум) так як і люди реагують на сильні духові удари.

Коли хтось намагається зловити опосум, він спочатку бороиться з усіх сил, але потім раптом припиняє свій опір і впадає у стан повного одубіння, яке являється несвідомою реакцією, а не оборонним маневром для зміления противника, як це вважалось давніше. Вояки на полі бою часом реагують так само. У людей такий стан називається кататонічною комою, кінцевою стадією схізофренії.

З цих спостережень учені сподіваються зібрати певні дані, придатні для кращого лікування цієї тяжкої духової недуги.

Фізичні недуги причиною злочинів.

Невідкриті тілесні нездужання ведуть людей часто до злочинів — такий погляд висловив головний психіятр у відомій в'язниці Сінг-Сінг. Для нього злочин — це хвороба, душевний розлад людини, викликаний часто тілесними терпіннями такими як нервові захворування, пошкодження мозку через запалення мозкових оболонок, прихована епілепсія, недомагання залоз внутрішнього виділення, початкова схізофреція, або ж залишки перебутих дитячих недуг.

Такі фізичні недуги можуть людину послабити, зробити її більше вражливою на психологічні, чи емоціональнавіть викликати повне духоні ушкодження. Вони можуть ве заломання.

У намаганні оздоровити злочинця, себто пристособити його знов до нормального життя, треба його лікувати усіми доступними засобами, не занедбуючи дуже докладного обслідування на фізичні недуги. Сама тільки кара не може запобігти злочинам, а психотерапія перестала бути також чарівною паличкою.

Слух.

Слух може на протязі дня часто зміняти свою силу. Він звичайно найостріший зранку, а найбільше послаблений около 1 год. попол. Потім він знов заострюються. Після ситого обіду чи вечері слух притуплюється. Легкий рух чи прохід поліпшують слух, знов же тяжка фізична праця чи виснажливий спорт послаблюють його.

Старші віком.

Досліди духової гігієни показують, що люди не сміють тратити заінтересовань якраз у старшому віці. Це може скоротити їх життя. Людські змисли й органи вороджуються, коли їх не вживати. Коли зір, слух, смак і нюх слабнуть з віком, горизонт зацікавлень старших людей починає звужуватися. Щоб запобігти передчасному духовому занепадові, треба знайти їм зайняття, завдання і зацікавлення, відповідні до їх віку і намагатись, щоб контакт з оточенням не згинув.

ПІВДЕННО - КОРЕЙСЬКИЙ УРЯД ПІДДЕРЖУЄ НАСТРІЙ ТРИВОГИ

Сеуль. — У Південній Кореї триває далі настрій непевности і тривоги у зв'язку з новим рішенням Вашингтону відкликати відтіль 4 американські дивізії. Показується, що це поліція просто виганяла людей в 5 годині ранку в останню п'ятницю на вулиці для демонстрування проти американського рішення і заборонила відчиняти крамниці та літні школи. Південно-корейський уряд думає, пишуть американські часописи, зробити моральний натиск на Вашингтон мобілізацією публічної опінії.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Німеччині

УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ В МЮНХЕНІ

В Мюнхені завершено будову Українського Дому, в якому міститимуться всі установи українського визвольного руху того угрупування, що гуртується коло часопису „Шлях Перемоги", якого перше, 24-те, число надруковане вже в друкарні, що приміщена у власному будинку. Залишається ще доустаткувати та відповідно обладнати бюрові кімнати для праці. Дім цей міститься над річкою Ізарою в центрі міста. Сама площа під будову коштувала 28 тисяч марок. На покриття коштів будови виносять 93,128 морок, але в тому є 27 тисяч позички.

В Бразилії

Д-Р ПЕТРО ФІРМАН І Д-Р БОГДАН КОБИЛЯНСЬКИЙ КАНДИДАТАМИ НА ПОСЛІВ

В Бразилії мають відбутися вибори до федерального та провінційних парляментів. Українці в Бразилії виставили своїх кандидатів та ведуть кампанію, щоб якнайбільше число українців реєструвалися та мали право голосувати. Українське хліборобське середовище виставило кандидатом на федерального посла д-ра Петра Фірмана, а на провінційного д-ра Богдана Кобилянського. Ці кандидати вже почали виборчу агітацію, об'їжджаючи окремі місцевості, де живуть більші скупчення українського населення.

АКАДЕМІЯ З НАГОДИ КОНОТОПСЬКОЇ БИТВИ

7-го серпня ц. р. в Куритибі, столиці провінції Парана, відбулась в залі філії „Хліборобського Освітнього Союза" урочиста Академія з нагоди 295-тих роковин розгрому московської армії під Конотопом. Цього розгрому московської армії доконав гетьман Іван Виговський 1659 року. В програму Академії входили реферати українською і португальською мовами, виступи хору „Сурма", деклямації та танки.

МИТРОПОЛИТ ІОАН В АПУКАРАНІ

18 липня в місті Апукарана відбулося посвячення будови місцевої української православної церкви. По тому, в приміщенні церкви було відправлено урочисту Службу Божу. Владиці-Митрополитові Іоану асистували оо. протопресвітер Филимон Кульчинський і ігумен Василь Постоляи.

По Службі Божій місцеве громадянство влаштувало спільний обід. В просторому будинкові за столами розмістилося понад 200 осіб. Під час обіду Високопреосвященнішого Митрополита Іоана вітали представники усіх релігійних і світських установ.

Наприкінці обіду, з дуже теплими й зворушливими словами, звернувся до присутніх Митрополит Іоан.

19 червня Владику Митрополита відвідала на шакрі п. Антона Острянського делеґація організованого жіноцтва Апукарани. До складу жіночої делеґації входили пані: Сисак, Борушенко, Шпак, Процик, Будна, Гуменюк, Онищенко, Мороз, Малюта. Митрополит Іоан протягом двох з половиною годин розмовляв з представницями нашого жіноцтва, жваво цікавився справами виховання дітей, діяльністю жіночих секцій Хліборобського Освітного Союза та взагалі нашим громадським життям в Бразилії.

В КУРИТИБІ БУДУЮТЬ НАРОДНИЙ ДІМ

В Куритибі, столиці провінції Парани, українці хочуть збудувати свій Репрезентаційний Дім, в якому мало б знайти приміщення багато українських установ, які гуртуються коло „Хліборобсько-Освітнього Союза". В цьому Домі буде кипіти не мале життя. В ньому буде місце для всіх ділянок української роботи. Там буде друкарня, і редакція, і велика репрезентаційна заля. Там матимуть свої належні приміщення Жіноча Секція та Департамент Молоді. Там буде місце для Кооперативного Хліборобського Банку. Там буде місце для збереження насіння, добрив, для продажу сільськогосподарських машин та знарядь, що так потрібні хліборобам.

Там буде місце для кількох десятків молодих людей, що вчаться в куритібських середніх та високих школах, бо в Українському Домі, вони, крім приміщення для життя, матимуть залю для дозвілля, для спеціяльних курсів та прилюдних сходин. В цьому ж Домі буде місце і для тієї молоді, що буде приїздити з колоній на спеціяльні, кількамісячні технічні курси, влаштовувані періодично відносними державними установами, та яка пізніше повертатиме в свої колонії з новим практичним, корисним знанням для праці по своїх оселях.

В Домі буде місце і для тих громадян, що приїздять в справах праці по своїх оселях.

У Франції

АРХИЄПИСКОП ІВАН БУЧКО У ФРАНЦІЇ

Українська Мала Семінарія відзначувала закінчення другого шкільного року в своїх приміщеннях в Люрі. В цій семінарії закінчили навчання 52 учні. Архиєпископ Кир Іван Бучко, Апостольський Візитатор для українців у Західній Европі, звеличив це торжество своєю участю. Владика своїм прибуттям до Франції в липні 1954, розпочав свою дев'яту з черги візитаційну подорож серед своїх вірних. Свято відбулося в неділю 4 липня. До обіду в місцевій парохіяльній церкві, архиєпископ Іван в сослуженні священства відправив Архиєрейську Службу Божу. Співав хор питомців Малої Семінарії. Під час Боголуження Владика уділив єрейського свячення молодому салезіянинові о. Левові Гайдуківському.

По обіді в семінарійному парку відбувся мистецький виступ учнів Семінарії. Хор, рецитації, діяльоги, сценки виповнили програму цієї імпрези.

В Англії

ТАБІР ДЛЯ МОЛОДІ „ЮНА УКРАЇНА"

„Юна Україна" називався табір для молоді, який в липні ц. р. зорганізував КК СУМ-у в Англії для української молоді в інвалідській оселі в південній Англії.

Завдяки пильній праці виховників та дітей табір набрав зовсім українського вигляду, а розкішні дрібненькі голосочки діточок вказують на те, що справді „Юна Україна" живе ось в цьому таборі життям, яке вщіплюється в найменшу юначку і юнака. В таборі розміщені різні таблички з написами для кращої орієнтації самого командного, виховного складу та гостей, які час від часу входять до оселі.

В гарному положенні розміщені шатра для старших юнаків та юначок, а поміж ними видніє висока щогла для прапору. В таборі багато зелені і квітів.

Програма зайнять урізноманітнена. Вона дає кожній найменшій дитині багато заінтересування. Юначки і юнаки навчаються в одній із кімнат української мови — писання і читання. Всі вони послушні своєму учителеві — старенькому педагогові п. Винницькому. Молодші діти зібрані в іншій кімнаті. Їм розказують виховники історичні леґенди та казочки і проводять забави.

Не бракує в програмі також часу на дозвілля. Дозвілля — це вільний час. Кожному воля. Кожна юначка і юнак підшукують собі забави до вподоби. Вихованці використовують цей час на відпочинок та підготовляються до наступного навчання.

ВЕЛИКИЙ ЗДВИГ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ

31 липня і 1 серпня ц. р. відбувся у м. Ноттінгам великий Здвиг української молоді, організований Спілкою Української Молоді у Британії під загальним кличем „Україна в серцях — патріотизм у ділах" і присвячений відзначенню 300-ліття боротьби України проти Московщини.

У Здвизі, що відбувався в „Юніверсіті парк", взяло участь понад три тисячі української молоді і старших, які прибули з різних кінців британських островів. Між присутніми було багато чужинців різних національностей.

В Канаді

УКРАЇНСЬКІ РАДІОПЕРЕДАЧІ В МОНТРЕАЛІ

Від 19 серпня цього року українці надають свої радіоавдиції на новозорганізованій французькій стації СОМС. Цю авдицію надають кожного четверга від 8 до 8.30 ввечері.

Ці радіопередачі удалося урухомити завдяки стараниям мґр. Орищука. Радіо — це могутня пропаґандивна зброя — треба нею лише уміло володіти.

Гаряче бажання українського суспільства Монтреалу нарешті сповнилося — від нього тепер також залежатиме належно цей новий форпост підтримати.

„ВІСТНИК" ПЕРЕБИРАЄ КОНСИСТОРІЯ

Згідно з ухвалою Собору Української Греко - Православної Церкви в Канаді з днем 1 вересня ц. р., півофіційний орган цієї Церкви, півмісячник „Вістник", перебирає Консисторія. Цей журнал, що присвячений церковним справам, має за собою 30 літ існування. Вперше вийшов він у квітні, 1924 р., під назвою „Православний Вістник". Фінансувало його весь час видавництво, що видає тижневик „Український Голос". 1928 року назву перемінено на „Вістник". Від початку редактором „Вістника" був прот. С. Савчук, а від 1941 прот. В. Кудрик. Консисторія, що досі давала тільки напрям журналові, тепер теж перебрала на себе його фінансування.

МИТРОПОЛИТ ІЛАРІОН ПЕРЕБУВ ОПЕРАЦІЮ

Голова УГПЦ в Канаді Митрополит Іларіон недавно захворів і мусів піддатись операції. Ця операція не була важка, і Митрополит приходить до здоров'я та незабаром вернеться до своєї нормальної праці.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР У ВІННІПЕҐУ

Д-р Роман Бучок ностріфікував свій лікарський диплом і почав вести свою власну лікарську канцелярію. Він народився 1924 року в Західній Україні. Середню освіту здобув у ґімназії Рідної Школи в Чорткові, після чого виїхав на студії медицини до Еспанії. Там у 1951 році одержав лікарський диплом і став асистентом професора в Мадридськім Університеті в медичнім факультеті. Працюючи солідно в дослідчому департаменті того ж університету, він одержує з відзначенням диплом доктора загальних медичних наук за оригінальну працю „Причини загальної немочі і як їх лікувати".

У жовтні 1952 року д-р Роман Бучок приїхав до Канади і в Вінніпеґу працював у шпиталях Мізерікордія і Вікторія та в скорому часі нострифікував свій диплом, що уповноважнює його практикувати медицину в Канаді. Тепер д-р Бучок працює як „гавс доктор" у Вікторії шпиталі.

ІНФОРМАЦІЇ УКК

Український Конґресовий Комітет Америки створив окрему Комісію для справ оборони й допомоги тим українцям у З'єдинених Державах, які опинилися у важкому — у зв'язку з законами країни — положенні, подаючи в своїх іміґраційних документах неточні інформації про свою особу під натиском скомплікованих воєнних і післявоєнних обставин в Европі, зокрема примусової репатріяції. В цій Комісії є пп.: М. Пізнак, С. Ярема, І. Робертс, Ю. Волинець, д-р М. Стахів д-р Л. Мишуга, д-р В. Галан, М. Чулаєвський, д-р П. Мірчук, Р. Долинський та І. Шарай-Самійленко.

—0—

До Конґресового Протоколу з дати 20 серпня ц. р. вписано — на внесок конґресмена М. Фіґена із стейту Огайо текст вступу до книжки в англійській мові п. з. „Українська Повстанська Армія в боротьбі за волю". Видання появилося старанням Комітету Об'єднаних Американсько-Українських Організацій міста Ню Йорку.

—0—

Департамент Освіти стейту Ню Йорк повідомив ініціяторів письмом з дати 16 серпня ц. р., що Рада Реґентів стейту Ню Йорк, постановою з 11 серпня 1954, дала дозвіл оснувати й вести в Ню Йорку „Українську Школу Вищої Освіти" з правами американських шкіл, під назвою „Український Технічний Інститут у Ню Йорку". Інститут матиме покищо два відділи: економічний з 4-ма підвідділами — банківництва, економіки, комерційної адміністрації й асекурації — та Школу Політичних Наук з відділами політики й журналістики. Згодом будуть відкриті інші факультети та окремі вищі загально-освітні та технічні фахові курси. Навчання в українській та англійській мовах.

—0—

В рямках підготови й проведення відзначування на терені З'єдинених Держав 40-ліття виступу Українських Січових Стрільців, Станиця УСС у Ню Йорку видала збірку стрілецьких пісень для чоловічого хору „Стрілецьким Шляхом" Михайла Гайворонського. Ціна видання: 50 центів.

—0—

Комітет Об'єднання Американсько-Українських Організацій Міста Ню Йорку, що діє на цьому терені, як Філія Українського Конґресового Комітету, відбув в суботу, 28 ц. м. чергові Квартальні Збори усіх Організацій, Товариств та Установ, діючих на терені Ню Йорку. Головною темою нарад була підготова Протестаційної Маніфестації, що відбудеться в неділю, 19 вересня ц. р. в залі Мангеттен Сентер в Ню Йорку.

—0—

Організація Державного Відродження України, центральна організація, що є в складі Українського Конґресового Комітету, скликає на 4, 5 і 6 вересня ц. р. в Ню Йорку свій 19 за чергою З'їзд. Цей З'їзд — Ювілейний, у 25-ліття існування й праці Організації.

Український Народний Фонд започаткував уже — окремим проголошенням у пресі — П'ятий Діловий Рік та закликав вплачувати Національний Даток на 1954 рік. Відділи Українського Конґресового Комітету вже тепер проводять підготову до збирання Національного Датку на місцях, виділюючи для цього окремі Комісії та визначають збірщиків, що мають провести збірку.

—0—

На останньому засіданні Екзекутиви Українського Конґресового Комітету створено Ділову Комісію VI Конґресу Українців Америки, що відбудеться в Ню Йорку в травні наступного року. В складі цієї Комісії пп.: И. Лисогір, С. Ярема, М. Пізнак, В. Мудрий, Ю. Волинець, Е. Кульчицька, Ю. Ревай.

—0—

У зв'язку з підготовою до Конґресу пригадуємо, що всі Організації, Товариства й Установи, які є вже в складі Українського Конґресового Комітету, повинні своєчасно поладнати справу членської вплати, якщо ця справа не впорядкована. Товариства й Установи, які ще не є в організаційній системі Українського Конґресового Комітету, повинні включитися в неї й цим збільшити вагу збірного організованого громадського життя. Пам'ятаймо: Конґрес Американських Українців — це парлямент нашої національної спільноти в З'єдинених Державах, це вияв її волі й її бажань. На підставі цього вияву діє Український Конґресовий Комітет.

—0—

Ліґа Української Молоді Північної Америки відбуває 4, 5 і 6 вересня ц. р. в Шікаґо свою чергову річну Конвенцію в 21 роковини існування. Представником Українського Конґресового Комітету на цій Конвенції — його Генеральний Дорадник адв. Михайло Пізнак. Доповідь про співпрацю Ліґи в організаційній системі Українського Конґресового Комітету складає його адм. секретарка Е. Кульчицька.

—0—

Осінній сезон, що перед нами — це посилення фреквенції (відвідувачів і читачів) у прилюдних бібліотеках та читальнях. Це пора поповнювання бібліотек новими виданнями. Українські громадяни повинні подбати, щоби в цьому сезоні у всіх бібліотеках і читальнях були й англомовні видання про Україну й українську справу. Подбати про це повинні Відділи Українського Конґресового Комітету та місцеві наші організації. При цій нагоді — мати на увазі й видану Українським Конґресовим Комітетом книжку — в англійській мові — „Чужинці про Україну". Вона — вартісний матеріял для інформування американського світу про минуле України й українського народу.

—0—

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ В НЮ ЙОРКУ ДОЗВОЛЕНИЙ ВЛАДОЮ

Департамен Освіти стейту Ню Йорк в Олбані повідомив зареєстровану Спілку „Український Технічно-Господарський Інститут в Ню Йорку", що Рада Реґентів стейту Ню Йорк, рішенням своїм з 11-го серпня 1954 р., дозволила заснувати і вести Українську Школу Вищої Освіти, з правами американських шкіл, під назвою: „Український Технічний Інститут в Ню Йорку". На чолі Інститут стоятиме Президент і Декан з Професорськими Радами. Вище керівництво школою і догляд над Адміністрацією належить Кураторії Інституту (Борд оф Трастіс), яка зареєстрована Департаментом Освіти, як шкільна корпорація.

До Професорського складу Школи запрошено професорів УТГІ та інших українських вищих шкіл, що перебувають в Америці, як також і професорів американських університетів.

Інститут складатиметься тимчасово з двох відділів, а саме: 1) Економічного Відділу з чотирма підвідділами — банківництва, економіки, комерційної адміністрації та асекурації, 2) Школи політичних наук з двома підвідділами — політики і журналістики. Пізніше, в міру можливостей, буде відкрито також інші факультети та окремі загально-освітні та технічні фахові курси для здобуття практичних фахів.

Навчання провадитиметься українською та англійською мовами. В програмі викладів, крім звичайних предметів американських каледжів є дисципліни українознавства. Значну увагу буде уділено політичним та господарським відносинам в Україні та на Сході Европи.

Запис студентів буде оголошений в ближчих днях, а навчання почнеться уже у вересні ц. р.

Осіб, що мають повну середню освіту зачислено в якості студентів, а без закінченої середньої освіти — вільними слухачами. Адреса Інституту така:

Ukrainian Technical Institute
320 East 14th Street
New York 3, N. Y. U.S.A.

Книжка й часопис — найнеобхідніші речі в домі культурної родини.

ВЕЛЕТНІ РОСЛИННОГО ЦАРСТВА В КАЛІФОРНІЇ

Всі, мабуть, чули про величезні дерева, що ростуть у Каліфорнії, і мільйони американців, приїхавши на вакації до Каліфорнії, бачили деяких з цих лісових царів, найбільших і мабуть найстарших з істот, що існують у природі. Багато років тому ще зродилась ідея врятувати ці дерева від рук промисловців, що ласі були пиляти ці велетні, і завдяки спільним зусиллям федерального та стейтового урядів, багатьох організацій та окремих осіб близько 90 відсотків просторів Каліфорнії, де ростуть ці дерева, тепер належать заповідникам.

Найбільший з таких резерватів праісторичних лісів (вартістю близько 2,800,000 дол.) — це Калаверас Савт Ґров, на схід від Сан Франсіска. Цей величний ліс буде частиною стейтового парку, що складатиметься з трьох окремих, але злучених лісів, до 5,000 акрів — найбільший у світі подібний резерват-заповідник.

Величезні дерева належать до породи шпилькових, названих у 1847 році секвоями на честь вождя індіянського племени Чіроків-Секвоїї, що винайшов альфабет для свого племени. Є два види секвої, що популярно звуться одні „великими деревами", другі „червоними деревами".

Червоне дерево, більше поширене і раніше відкрите, це найбільше дерево в світі. Росте здебільшого по північних долинах Каліфорнійського узбережжя. З них найвище — Дерево Фондера біля Дайєрвил, Каліфорнія. Цей велетень, що почав рости незадовго перед початком християнської доби, є 364 фути заввишки, що дорівнює 26 поверховому будинку. Деревина червоного дерева важка й міцніша від деревини великого дерева і має широкий ужиток у будівництві, особливо на фундаменти, колумни тощо, бо воно практично не гниє. В Америці є досить цього коштовного будівельного матеріялу для комерційних цілей. Більшість зрубаних тепер дерев мають від 400 до 800 років. Хоч ці дерева важко вирощувати насінням, вони розмножуються паростками від пнів. Отже нема чого боятись, що вони виродяться і зникнуть.

Великі дерева, близькі родичі червоного дерева, були відкриті піонерами біля ста років тому. В розумінні тонажу деревини вони є найбільші в світі, хоч і не досягають такої висоти, як червоні дерева. Вони ростуть на західніх схилах Каліфорнійської Сієрра Невада. У великому лісі в Секвойському національному парку (біля Беркерсфілд) росте величезне дерево генерала Шермана. Воно має близько 3,800 років, 272 фути заввишки, а його стовбур має 101,6 футів навколо пня. Шісдесят чи сімдесять років тому великі дерева були справжньою копальнею золота для власників лісопильних підприємств. Але на щастя, це була доба лісорубів з ручною сокирою, які не змогли ще принести багато шкоди до того часу, поки люди опам'ятались і зрозуміли, що подібного нема ніде в світі.

Свою височінь ці дерева завдячують частково тому, що їх грубий пористий стовбур затримує в собі багато вологи і робить дерева вогнестійкими. Сама деревина також вогнетривка і практично стійка проти шкідників і хвороб. Крім того, вони ростуть по долинах, захищених від великих вітрів, які по інших відкритих місцях нищать так багато дерев.

Геологія доводить, що в передісторичні часи секвої росли в Европі, Західній Азії та в Арктиці. Але тільки недавно довідались, що секвої існують не тільки на нашому Західньому узбережжі, переживши льодову добу. В році 1947 третій вид секвої було відкрито в кількох глибоких долинах Центрального Китаю.

Загальна Рада.

ЕВРОПЕЙСЬКІ ФОРПОСТИ В СУСІДСТВІ КАНАДИ

Час від часу в Канаді є мова про можливість включення островів Бермюди до канадійської конфедерації провінцій. Хоч ця можливість ніколи досі не знайшла виразного вияву в виді формальної пропозиції про з'єднання з Канадою, то все таки ця ідея знаходить прихильний відгук серед населення Бермюди.

Як приклад протилежного наставлення до можливостей з'єдинення з Канадою може послужити постава населення островів Сан П'єр і Мікельон: ці два маленькі острівці, майже внутрі канадійських територіяльних вод, постійно відмовлялися від злуки з Канадою. Французьке володіння над Канадою закінчилося з перемогою британських військ під командою ген. Вольфа над французами під командою ген. Монткальма в Квебеку; але згідно з договором у Парижі 1814 р. згадані два острови, що лежать недалеко східнього побережжя Нової Фунляндії, залишилися надалі французьмими рибальськими базами.

Територія тих островів має заледви 93 квадр. милі. Їх населення — 5,500 душ — живе з робальства, втримування складів для нечисленних европейських рибальських кораблів та з урядничої праці. Місцеві податки є всилі покрити лише одну п'яту частину загальної суми цьогорічних видатків (402,000,000 франків) — ось найкраща ілюстрація економічного стану тих островів. Найбільший добробут панував там під час т. зв. проґібіції в ЗДА. Сан П'єр і Мікельон були тоді найбільше на північ висуненими „румо-постачальними" базами для швидких моторових човнів, що курсували здовж атлянтійського побережжя. Для переховування більшої кількости алькогольних напитків побудовано там великі бетонові склади. Дійсним піонером того роду „промислу" — постачання алькоголевих напитків для спрагнених американців — був Біл МекКой. Його пам'ять вшанували мешканці Сан П'єр в той спосіб, що видали спеціяльний значок зі зображенням його корабля „Аретузи".

Сан П'єр є проти злуки з Канадою не тільки з уваги на матеріяльні прибутки, що їх має з Франції, але й теж тому, що його мешканці мають у французькому парляменті більше, як тільки пропорційне представництво: по одному представникові в парляменті ,сенаті та в раді французької унії. Зате Франція іменує губернатора, який править обома островами при допомозі ради, складеної з їхніх мешканців.

Злука з Канадою була б для них корисна тому, що ті острови не є спроможні втримуватися власними засобами і є здані на допомогу Франції. В випадку війни Франція може знайтися в такій ситуації, що не матиме змоги доставляти їм найконечніших речей.

(„Канадійська Сцена").

ЗАЛІЗНА РУДА З ЛАБРАДОРУ ПЛИВЕ ДО СТАЛЕВАРЕНЬ

Достава залізної руди з велетенських злож на Лабрадорі до канадійських і американських сталеварних заводів уже розпочалася. Передбачають, що до кінця цього року звідтам відтранспортують залізницею „Квебек Норт Шор енд Лебрeдор" поверх одного мільйона тон залізної руди і перевантажать її на кораблі в Севен Айлендс, в затоці Сен Лоренс. Около 1956 р. продукційні спроможності будуть такі великі, що кожного року відтранспортовуватимуть з Лабрадора 10 мільйонів тон залізної руди. Щоб забезпечити постійно зростаючі оселі на території поза північно-східнім кордоном провінції Квебек у всяке постачання, побудовано на ріці Марґеріт гідроелектричну станцію силою 25,000 ГП.

Вчасі прокладання залізничого шляху до копалень на Лабрадорі прийшлося збудувати 24 мости понад озерами й ріками того пустинного й дикого краю. І так напр. в одному місці залізниця проходить через міст, довгий на 708 стіп, перекинений почерез ріку Муазі на висоті 150 стіп; зараз за мостом залізничий шлях входить у тунель ,довгий на 2,200 стіп, виверчений у твердій скелі. Залізничі інженери кажуть, що хоча провал ріки Муазі не такий глибокий як деякі провали в Скелястих горах, одначе він насував ті самі інженерські труднощі, що їх приходилося розв'язувати інженерам підчас прокладання залізничого шляху трансконтинентальної залізниці почерез ріки Брит. Колюмбії.

(„Канадійська Сцена").

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Управа Т-ва ім. Д. Вітовського відд. 301, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 5-го вересня, в залі при церкві св. Володимира, 2238 W. Cortez St., о год. 12:30 вполудне. Просимо всіх членів взяти якнайчисленнішу участь і використати збори для вплати вкладок. — Управа.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Т-во „Укр. Січ", відд 39, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 5-го вересня, о год. 3. попол., в Укр. Нар. Домі. Проситься всіх членів прийти обов'язково і точно на збори. В суботу, 4 вересня від год. 8-11 веч., і в неділю, 5 вересня від 11:30 до 3 попол., можна сплачувати вкладки. — Управа.

У Марокко розмірний спокій

Касаблянка. — Хоч генеральний французький резидент, Франсіс Лякост, оголосив, що в краю привернено спокій, проте далі „інциденти" тривають і той спокій дуже релятивний. Впродовж останніх двох днів насильною смертю згинули ще „тільки" три особи при чому одну з них — нижчого урядовця на французькій службі, забито сокирою. До Парижу прибув згаданий генеральний резидент Лякост і відбув конференцію, спершу з міністром для туніських і марокканських справ, Християном Фуше. Лякост буцімто привіз з собою до Парижу проєкт надання ширших автономічних прав для Марокка.

Мадярський єпископ твердить, що комунізм і християнство можуть співіснувати

Івенстон, Ілл. — Єпископ Реформованої Мадярської Церкви Йоан Петро делеґат на Другу Світову Асамблею Світової Ради Церков, заявив, що не є комуністом і його не можна звати комуністом, але він вважає, що комунізм і християнство можуть спокійно співіснувати. Цей єпископ прибув до ЗДА на візу, яку йому видав уряд ЗДА, але його тут обвинувачують в тому, що він комуніст і совєтський аґент, який доносить про діяльність своїх братів священиків. Єпископ це заперечує і заявляє, що він не буде забирати голос в політичних дискусіях і не хоче впливати на членів Асамблеї, щоб вони змінювали свої погляди. Його єдиною ціллю, — заявляє він — є втримати і скріпити зв'язок своєї Церкви в Мадярщині з іншими Церквами в світі. Він також заперечує, що є аґентом інформатором комуністичного мадярського уряду.

Управа Вечірних Освітних Курсів Українознавства в Ню Йорку

ПОВІДОМЛЯЄ,

що **Навчання** на 6-ти клясових курсах українознавства в шк. р. 1954-55 розпічнеться **в п'ятницю, 17-го вересня 1954** р., в приміщенні школи оо. **Василіян** в Ню Йорку 710-712 Іст 9-та вул. (між евенями С. і Д.) 3-ій поверх.

Навчання на вищому 2-річному курсі українознавства розпічнеться **у суботу, дня 18-го вересня 1954** р., у тому самому приміщенні.

Навчання на обох курсах провадитиметься у тих самих днях і годинах, що в минулому шкільному році.

Вписи на 6-ти клясовий і 2-річний курси відбудуться в приміщенні Вечір. Курсів (710-712 Іст 9 вул., школа оо. Василіян) у **п'ятницю, 10-го вересня, в суботу 11-го вересня** та у **вівторок, 14-го вересня 1954** р., в годинах від 3 до 5 пополудні.

Вписи до бруклинських кляс відбудуться в суботу, 11-го **вересня 1954** р., в годинах від 3 до 5 пополудні в Бруклині в приміщенні Народного Дому.

Нашим кличем повинно бути: **„Ніодної американсько-української дитини поза курсами українознавства!"**

Управа Курсів.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА СВ. ВОЛОДИМИРА (14 вул. Схід, Ню Йорк)

—: влаштовує :—

„СВЯТО ПРАЦІ" — LABOR DAY

в неділю, дня 5. вересня 1954 р.

(Sunday, September 5, 1954)

СВЯТО розпічнеться польовою СЛУЖБОЮ БОЖОЮ о 10.45 ранку на

„УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ"

що знаходиться поміж містами БАУНД БРУК і НЮ БРОНСВІК, Н. ДЖ.

По відправі

► ВЕЛИКИЙ ПІКНІК — ЗАБАВА ◄

Гратиме першорядна оркестра до самого вечора.

Квитки можна набути в Канцелярії Церкви св. Володимира. — Подорож на Свято з поворотом і вступом — $2.50 Боси віджджатимуть о 9 год. ранку від Церкви на 14-ій вулиці. — До численної і ласкавої участи на цьому Святі запрошує все Українське Громадянство —

Церковний Комітет.

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ

ТАРЗАН, ч. 3335. Ввічливий наказ королеви.

Тарзан глибоко насупився, пізнавши в Джейновій сестрі особу, що була служницею Немони. — Не бійтеся, — поважно сказала дівчина. — Панна Дорія буде безпечна в нашому домі.

Бувши вдоволений з безпеки Дорії, Тарзан залишив Рондара і поспішив в напрямку палацу і своєї квартири.

Невільник чекав на нього з повідомленням. — Наказ Немони, — сказав післанець. — Ви будете товаришити їй завтра до Каратору, де має згинути Дорія.